

13. SVJETSKA GEOGRAFSKA OLIMPIJADA (iGeo)

Beijing, Kina, 16. - 22. kolovoza 2016.

Svjetske geografske olimpijade održavaju se još od 1996., kada je održana prva u nizozemskom gradu Den Haagu, a na kojoj je sudjelovalo tek pet reprezentacija (Belgija, Nizozemska, Njemačka, Poljska i Slovenija). Do 2012. godine su se održavale svake dvije, a od 2012. se održavaju svake godine. Glavni pokrovitelj svjetskih natjecanja mladih geografa u dobi od 16 do 19 godina je Međunarodna geografska unija (IGU).

Osnovni ciljevi svjetske geografske olimpijade su poticanje zanimanja mladih ljudi širom svijeta za geografiju i geografska istraživanja te razvijanje njihovih geografskih znanja i vještina. Organizacijom i provođenjem geografskih olimpijada se želi doprinjeti općenito razvoju svijesti o važnosti geografije kao predmeta u školama, ali i poticati socijalni kontakt među natjecateljima kao i međusobno uvažavanje različitih naroda i kultura. Sve razine natjecanja provode se na engleskom jeziku, koji je ujedno i službeni jezik geografske olimpijade.

Trinaesta po redu svjetska geografska olimpijada održana je u Beijingu, glavnome gradu NR Kine, od 16. do 22. kolovoza 2016. godine. Beijing je danas sa 21,2 milijuna stanovnika drugi kineski (iza Šangaja sa 24,5 milijuna) i šesti najmnogoljudniji grad u svijetu (UN, The World's Cities in 2016) (sl. 1).

Grad oko 800 godina duge povijesti i bogate kulture ugostio je 45 reprezentacija sa šest kontinenata – 174 učenika i 88 voditelja-mentora. Sudionici olimpijade bili su smješteni u kompleksu Beijing Conference Centra, gdje se i održavao dio natjecanja (pismeni ispit).

Hrvatskoj je ovo bilo šesto sudjelovanje, a po prvi puta su nastupili učenici iz Azerbajdžana, Brazila, Cipra, Pakistana i Švicarske. Hrvatsku su na ovogodišnjoj olimpijadi predstavljali Luka Banović (Gimnazija Andrije Mohorovičića, Rijeka), Petar Suman (Gimnazija Lucijana Vranjanina, Zagreb), Juraj Vladika (V. gimnazija, Zagreb, danas student Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu) i David Zima (Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku, danas

foto: Dubravka Spevec

Sl. 1. Beijing – grad s više lica (lijevo: glavna trgovačka ulica Wangfujing Dajie; desno: ulica Qiangulouyuan Hutong)

student Medicinskog fakulteta u Zagrebu). Učenici su i ove godine selektirani na temelju višegodišnjih sudjelovanja i ostvarenih rezultata na Državnim natjecanjima iz geografije. Za ovogodišnje svjetsko natjecanje ih je pripremao tim stručnjaka sa Geografskog odsjeka PMF-a u Zagrebu – doc. dr. sc. Ružica Vuk, doc. dr. sc. Mladen Maradin, doc. dr. sc. Ivan Čanjevac, dr. sc. Marin Cvitanović, dr. sc. Ivan Šulc i doc. dr. sc. Dubravka Spevec. Na olimpijadi su ih vodili Dubravka Spevec, članica Upravnog odbora Hrvatskog geografskog društva te Marin Cvitanović, član Upravnog odbora i tajnik Hrvatskog geografskog društva (sl. 2).

Natjecateljski dio olimpijade održavao se na više lokacija – pismeni u kompleksu Beijing Conference Centra, a multimedijalni i dio terenskog natjecanja (pismeni) održavali su se u prostorijama 80. srednje škole. Sam terenski dio olimpijade odvijao se na području gradskih četvrti Wangjing i Chaoyang. Pismeni ispit i terenski rad donosili su svaki po 40 %, a multimedijalni ispit 20 % ukupnih bodova. Pismeni ispit sastojao se od problemski postavljenih pitanja iz šest različitih tematskih dijelova – dvije teme iz fizičke, dvije iz društvene i dvije kombinirane fizičko-društvene geografske teme (*Landslides, Tsunamis, Phewa Lake in Nepal, Wind Speed, Population Trends and Challenges* i *Urban Theories and Development*). Provjeravale su se sposobnosti analiziranja, povezivanja i zaključivanja. Terenski rad sastojao se od više segmenata, a trajao je dva dana. Uče-

Sl. 2. Hrvatski tim na otvaranju olimpijade ispred 80. srednje škole u Bejingju

foto: Dubravka Spevec

Sl. 3. Osvajači brončanih medalja (slijeva na desno: Petar Suman, David Zima, Luka Banović i Juraj Vladika)

nici su prezentirali svoje kartografske vještine (izrada, analiza i čitanje sadržaja karte), sposobnost problemskog razmišljanja i izražavanja kroz odgovore na postavljena pitanja te grafičke vještine (izrada profila, dijagrama i skica). Multimedijalni ispit se sastojao od niza zadataka koje su učenici rješavali na računalu uz pomoć fotografija, tematskih karata, satelitskih snimaka, dijagrama i kratkih filmova. Svaki dio natjecanja učenici odrađuju samostalno, a rezultati se prezentiraju za svakog učenika individualno. Naši su učenici na svih šest dosadašnjih olimpijada na kojima su sudjelovali osvajali medalje. Hrvatska je osvojila čak 19 medalja – šest zlatnih, pet srebrnih i osam brončanih. Ove godine svi naši učenici osvojili su brončana odličja (sl. 3) i time potvrdili kontinuitet i položaj Hrvatske u samom vrhu svjetskih geografskih natjecanja.

Osim natjecateljskog dijela, važan dio svake geografske olimpijade je i druženje koje se ostvaruje kroz niz društvenih i kulturnih događanja. Izvan natjecateljskog dijela koji se vrednovao za konačni plasman, održano je i timsko natjecanje u prezentaciji postera. Ove godine zadana tema je bila „Sustainable Cities“. Naši su učenici izradili poster s temom „Less Pollution is the Best Solution: Sustainable Croatian Cities“ (sl. 4), u okviru koje su prezentirali kako pojedini hrvatski gradovi (Ludbreg, Makarska i Rijeka) uspješno rješavaju probleme zagađenja i odlaganja otpada.

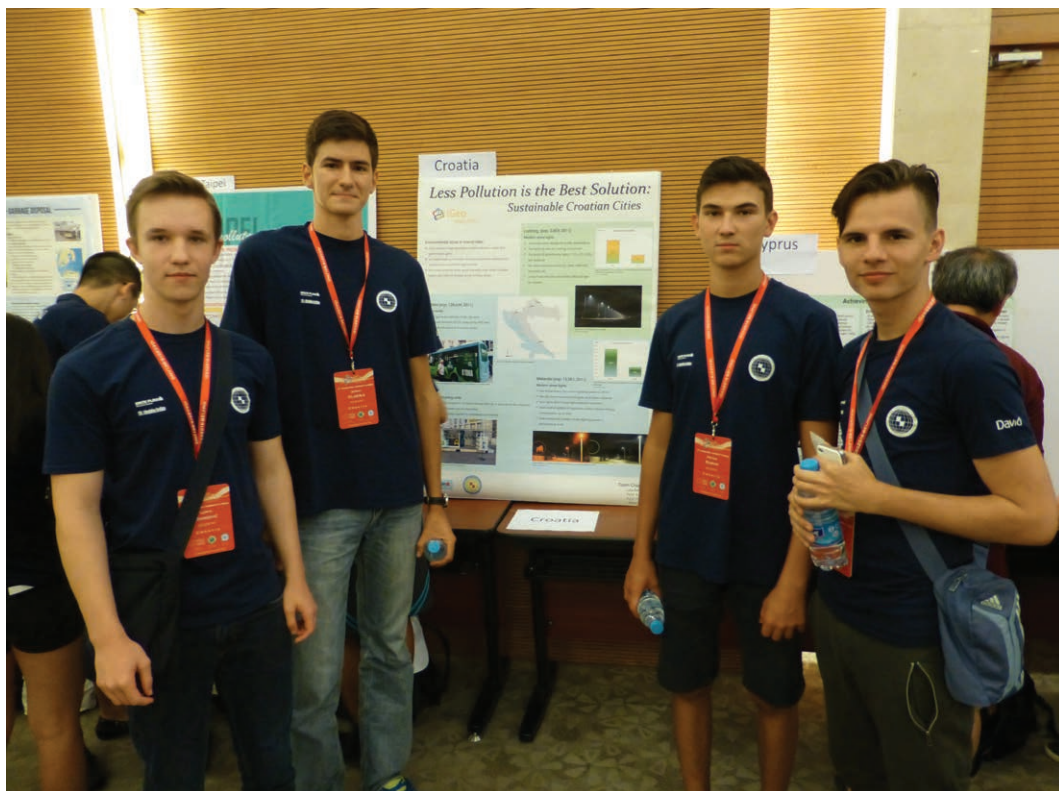

foto: Dubravka Spevec

Sl. 4. Učenci na prezentaciji postera (slijeva na desno: Luka Banović, Juraj Vladika, Petar Suman i David Zima)

U sklopu interkulturalne večeri, svaka država sudionica morala je prezentirati jedan predmet koji predstavlja određeni aspekt kulturne baštine te države. Hrvatski su učenici sudionicima olimpijade i domaćinima predstavili tradicionalne drvene igračke iz Hrvatskog zagorja, koje se nalaze na Listi zaštićenih dobara nematerijalne baštine u Registru kulturnih dobara RH, a od 2009. su i na Popisu nematerijalne baštine UNESCO-a.

Kako bi se sve sudionike olimpijade upoznalo sa gradom, odnosno zemljom domaćinom, organizatori su pripremili jedan cjelodnevni i dva poludnevna izleta. Cjelodnevni izlet uključio je posjet oko 2000 godina starom Velikom kineskom zidu (sl. 5), koji se proteže od nekadašnjeg slanog jezera Lop Nur u unutrašnjosti sjeverne Kine prema obali na istoku (Dandong), u duljini od 21.196,18 km, čime je najveća građevina u svijetu. Sastoji se od više međusobno odvojenih zidova s tornjevima. Veliki kineski zid smatra se najvećim graditeljskim pothvatom u Kini i jednim od najvećih u svijetu. Njegova gradnja započela je u doba dinastije Zhou, a podignut je u vojne (obrambene) svrhe. Od 1987. na Popisu je svjetske baštine UNESCO-a, a od 2007. na listi je sedam novih svjetskih čuda. Godišnje ga posjeti oko 10,7 milijuna turista.

Poludnevni izleti uključili su upoznavanje sa znamenitostima Bejinga – Zabranjenim gradom i Ljetnom palačom (sl. 6). Zabranjeni grad građen je u razdoblju od 1406. do 1420. godine, a u vri-

foto: Dubravka Spevec

Sl. 5. Veliki kineski zid

jeme dinastija Ming i Qing služio je kao carska palača (1420. – 1912.) i bio središte političke moći kineske Vlade oko 500 godina. Na oko 720 000 m² površine, u samome središtu Bejinga (sjeverno od trga Tiananmen, najvećeg gradskog trga u svijetu), nalazi se oko 980 zgrada sa ukupno 9999 soba. Od 1987. godine na Popisu je svjetske kulturne baštine UNESCO-a. Upravo ta zaštita rezultirala je činjenicom da je Zabranjeni grad mjesto gdje je očuvana najveća kolekcija drvenih građevina u svijetu. Danas je Zabranjeni grad muzej na otvorenom (kompleks palača, dvorišta i vrata), kojeg godišnje posjeti oko 14,6 milijuna turista i time je najposjećenija znamenitost u svijetu.

Ljetna palača kompleks je palača, hramova, jezera i vrtova (podignut 1750.), i jedna je od najposjećenijih turističkih atrakcija, a ujedno i vrlo popularna rekreacijska zona na sjeverozapadu Bejinga. Proteže se na površini od 2,9 km², od čega čak 3/4 otpada na jezero Kunming koje zajedno s Brdom dugovječnosti (visina 60 m) dominira kompleksom Ljetne palače. Od 1998. godine na Popisu je svjetske kulturne baštine UNESCO-a i proglašena remek-djelom kineske krajobrazne arhitekture.

Po završetku natjecateljskog dijela olimpijade, sudionicima je bila tradicionalno ponuđena i post-iGeo ekskurzija. Ovaj puta moguće je bilo odabrati jednu od dvije ponuđene trase: prva prema Xi'anu u unutrašnjosti i druga prema Shanghaiju. Desetak reprezentacija, među kojima i

Sl. 6. Zabranjeni grad (lijevo) i Ljetna palača (desno)

foto: Dubravka Spevec

Sl. 7. Terakota vojnici u Xi'anu

foto: Dubravka Spevec

Hrvatska, nastavilo je druženje na vrlo zanimljivoj četverodnevnoj ekskurziji koja nas je odvela u unutrašnjost Kine, tzv. Putem svile. Gotovo 12 sati duga noćna vožnja vlakom dovela nas je u Xi'an, višemilijunski glavni grad provincije Shaanxi. Xi'an je jedan od najstarijih kineskih grado-

foto: Dubravka Spevec

Sl. 8. Hrvatski učenici na planini Hua

foto: Anu Printsman

Sl. 9. Slap Hukou na Žutoj rijeci

va, a u vrijeme vladavine čak 13 dinastija (Zhou, Qin Han, Sui, Tang itd.) bio je i glavni grad Kine. Danas je važno kulturno, obrazovno i industrijsko središte Kine, s posebnim težištem na razvoju kineskog svemirskog istraživačkog programa. Ono po čemu je Xi'an poznat u svijetu jest činjenica da je bio istočna polazna, odnosno završna točka Puta svile. No, najveći broj posjetitelja dolazi u Xi'an zbog muzeja sa terakota vojnicima (sl. 7), koji se nalazi oko 30 km istočno od grada. Ta

vojska od terakote napravljena je u čast cara Qin Shihuanga i u cijelosti je ispod površine zemlje (prosječno na dubini od 5 metara). Figure su, naime, izrađene za careva života, a pokopane su zajedno s njim jer se vjerovalo da će tako i nakon smrti car imati vojsku kojom će zapovijedati. Lokalitet su otkrili lokalni farmeri 1974. godine za vrijeme kopanja bunara. Iskapanja se još vrše, a do danas je otkriveno oko 8000 vojnika, 130 kočija i 520 konja – svi izrađeni u prirodnoj veličini. I ovaj je lokalitet uvršten na UNESCO-vu listu Svjetske baštine (1987.).

Post-iGeo ekskurzija uključila je i posjet planini Hua (*kineski* Huashan), na jugu provincije Shaanxi, oko 120 km udaljenoj od Xi'ana, jednoj od pet najsvetijih planina u Kini (sl. 8). Dio je planinskog lanca Qin, a ističe se pet vrhova (Sjeverni, Južni, Istočni, Zapadni i Srednji), od koji je najviši Južni (2160 m). Kako planina ima vrlo važno vjersko značenje u Kini, na njoj se nalazi i veći broj taoističkih hramova. Danas je vrlo popularna i među penjačima, posebno zbog brojnih vrlo strmih padina.

Ekskurzija je završila na Hukou slapu, najvećem na Žutoj rijeci (sl. 9) i drugom po veličini u Kini. Slap visine od 20 m nastao je u velikom kanjonu Jinxia, u srednjem dijelu toka Žute rijeke, a širina mu varira od 30 m tijekom sušeg dijela godine do čak 50 m u kišnom i poplavnom razdoblju.

I ove godine odlazak hrvatskog tima na olimpijadu organiziralo je Hrvatsko geografsko društvo, a financijski potpomoglo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, sponzor ERSTE d. o. o. te donatori Atlantic Grupa d. d. i Školska knjiga d. d., na čemu im se zahvaljujemo.

Iduća, 14. po redu svjetska geografska olimpijada održat će se u Beogradu, Srbija, od 2. do 8. kolovoza 2017. godine.

DUBRAVKA SPEVEC